



Watchlist Internet

Prevare na internetu, zamke i lažnjaci ukratko

PREVARE NA INTERNETU

Kako se zaštititi

◀ www.watchlist-internet.at

Brošura se vodi pravilima
lako razumljivog jezika.



Kupovina na internetu

Opasnosti

Kupovina na internetu svima je omiljena: možete kupovati bilo kada i iz udobnosti svog doma.

Nažalost, kupovina online također krije opasnosti: prevaranti žele da vas prevare prodajući jeftine proizvode na internetu.

Lažne prodavnice često izgledaju verodostojno. Međutim, u njima ne treba kupovati zato što ćete baciti novac. Nećete dobiti nikakvu robu ili ćete dobiti nešto sasvim drugo, a ne ono što ste naručili.

Kako se zaštititi

Proverite impresum. Pre kupovine na nepoznatoj internet stranici potražite impresum. U njemu mora pisati koje je pravno lice vlasnik internet strane. Nemojte kupovati ako nema impresuma!

Pitajte pretraživač (npr. Gugl ili Bing).

U pretraživač unesite naziv prodavnice i reči kao što su „iskustva” ili „prevara”. Neretko ćete naići na upozorenja. Ako nema ni pozitivnih ni negativnih rezultata, bolje dignite ruke od te prodavnice.

Uporedite cene. Uporedite cene na stranicama kao što su geizhals.at ili idealo.at.

Ako su tamo proizvodi mnogo skuplji nego na internet strani, miriše na prevaru.

Lažne poruke

Opasnosti

Lažnim elektronskim porukama, tzv. „pecanjem” ili fišingom, kriminalci pokušavaju da ukradu podatke.

Prevaranti šalju elektronske poruke u ime poznatih preduzeća ili banki.

Nadaju se da ćete kliknuti na link koji npr. vodi do lažirane stranice neke banke za prijavu. Takođe se nadaju da ćete tamo uneti podatke koji će pasti u ruke kriminalaca.

Za ove vrste obmane još se koriste SMS (engl. „smishing”) i telefonski pozivi (engl. „vishing”).

Kako se zaštititi

Prijavljujte se na nalog kao inače. U obaveštenjima banaka ili preduzeća čiji ste klijent nemojte otvarati linkove iz elektronskih ili SMS poruka. Prebacite se na pregledač i prijavite se na svoj korisnički nalog. Tamo proverite da li ima obaveštenja.

Proverite pošiljaoca. Kriminalci se najčešće predstavljaju kao poznata preduzeća. Proverite ko vam šalje poruku. Da li se pošiljalac i adresa e-pošte zaista podudaraju?

Ne otkrivajte poverljive podatke. Traži se da dostavite lozinku ili slične poverljive podatke? Nikada to ne činite e-poštom, SMS porukom ili telefonom.

Opasni programi

Opasnosti

Zlonamernim softverom kriminalci pokušavaju da steknu pristup mrežama, računarima, tablet računarima i mobilnim uređajima.

Naum je da se dođe do novca ili podataka nanošenjem štete uređaju ili sistemu.

Zlonamerni softver može dospeti na vaš uređaj na mnogo različitih načina: kriminalci vam npr. mogu poslati opasne datoteke putem e-pošte. Često se zlonamerni softver skriva u programima i aplikacijama koji važe za bezbedne.

Kako se zaštititi

Obavljajte ažuriranja. Uvek koristite operativni sistem i programe na računaru u najnovijoj verziji. To znači: odmah obavite ažuriranje!

Ne otvarajte priloge nepoznatih pošiljalaca. Otvarajte priloge e-poruka samo pošiljalaca kojima verujete. Poznat vam je pošiljalac? Svejedno proverite da li sadržaj e-poruke ima smisla! To se odnosi i na klikanje na linkove.

Instalirajte programe iz zvaničnih prodavnica. Aplikacije i programe instalirajte samo iz prodavnica kao što su „Google Play Store” i „App Store”.

Nigerijska prevara

Opasnosti

U slučaju nigerijske prevare pokušavaju da vas namame dobitkom, nasleđstvom ili povoljnim uslovima kreditiranja. Ucenjivačke e-poruke, izmišljene ljubavne veze i težak položaj takođe su česte obmane. Namera je da vam iznude novac.

Kriminalci izmišljaju svakojake razloge za to: recimo, morate da platite naknade pre nego što vam bude prosleđena obećana dobit. Lakoverne žrtve bivaju opljačkane. Zatim kriminalci nestaju bez traga.

Kako se zaštititi

Nepoznatima nemojte davati novac unapred. Treba da dobijete novac, ali iznenada zahtevaju od vas da uplatite određenu svotu ili dostavite lične dokumente? To je znak za uzbunu.

Preispitajte sadržaj poruke. Obećan vam je neobično veliki novčani iznos u prepisci preko e-pošte ili ćaskanja? Zapitajte se može li to uopšte biti istina. Kriminalci nasumično šalju takve poruke velikom broju osoba.

Pretražite sadržaj poruke. Unesite tekst poruke ili ime novog poznanika stečenog preko interneta sa rečima „scam” ili „prevara” u pretraživač. Možda naiđete na upozorenja.

Nepouzidane platforme za ulaganje

Opasnosti

Želite unosno da uložite novac? Budite oprezni tom prilikom. Ako tražite mogućnosti za ulaganje na internetu, možete naići na prevarne platforme za ulaganje.

Kriminalci vam obećavaju veliku dobit – bez ikakvog rizika.

Ne treba vam nikakvo predznanje, već će vas kriminalci lično posavetovati. Zvuči dobro, ali je posredi prevara!

Kako se zaštititi

Preispitajte šta vam je obećano. Lažne platforme mame žrtve nerealnim ponudama. Nemojte ulagati novac ako vam obećavaju veliku dobit na mala ulaganja.

Proverite internet stranu. Potražite impresum. Ako ga nema, produžite dalje! Postoji impresum? Unesite adresu internet strane i reči kao što su „problem” ili „prevara” u pretraživač.

Ne nasedajte na oglase. Saznali ste za platformu iz oglasa ili novinskog članka na internetu? Lažne platforme postavljaju mnogo oglasa. Ako vam obećavaju „veliku dobit za kratko vreme” ili „bez rizika”, radi se o prevari.

Internet ima mnoge prednosti i olakšava nam život. Međutim, postoje opasnosti kojih morate biti svesni. Ovom knjižicom želimo da vam pomognemo u bezbednom korišćenju interneta:

- Koje su vrste obmane najčešće na internetu?
- Kako da prepoznate ove opasnosti?
- Kako se zaštititi od prevare na internetu?

Brošura je finansirana sredstvima Grupe BAWAG.

Impresum


ÖIAT | Ungargasse 64, 1030 Beč
www.watchlist-internet.at
kontakt@watchlist-internet.at




Watchlist Internet podržavaju:



 Bundesministerium
Soziales, Gesundheit, Pflege
und Konsumentenschutz

 Bundesministerium
Inneres

 Bundesministerium
Finanzen

